

Egzamin maturalny 2010

w województwie śląskim

Historia

Opracowanie statystyczne wyników

Jaworzno, sierpień 2010

SPIS TREŚCI

1. WSTĘP _____	3
2. INFORMACJE O ZDAJĄCYCH EGZAMIN _____	3
3. POZIOM PODSTAWOWY _____	5
3.1. Informacje o zdających _____	5
3.2. Wyniki egzaminu _____	6
4. POZIOM ROZSZERZONY _____	16
4.1. Informacje o zdających _____	16
4.2. Wyniki egzaminu _____	16
SŁOWNIK TERMINÓW _____	25

1. WSTĘP

Historia mogła być zdawana przez maturzystów jako egzamin z przedmiotu dodatkowego w części pisemnej na poziomie podstawowym lub rozszerzonym.

Egzamin z historii z obu poziomów został przeprowadzony 17 maja 2010 r.

Wskaźniki statystyczne w niniejszym opracowaniu zostały obliczone dla wyników maturzystów przystępujących po raz pierwszy do egzaminu, piszących w maju 2010 standardowy zestaw zadań egzaminacyjnych (chyba że zaznaczono inaczej).

2. INFORMACJE O ZDAJĄCYCH EGZAMIN

Do egzaminu maturalnego z historii w województwie śląskim przystąpiło **3 011** osób, w tym **2 727** maturzystów przystępujących po raz pierwszy do egzaminu w 2010 roku.

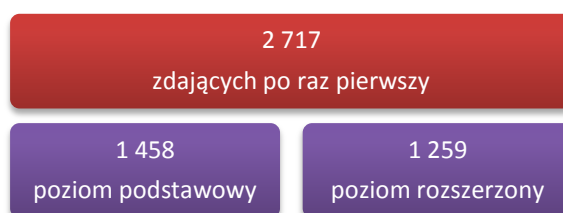
Tabela 1. Przystępujący do egzaminu maturalnego 2010 z historii w województwie śląskim

Zdający	Typ arkusza					
	standardowy		dla słabo widzących		dla słabo słyszących i niesłyszących	
	zdający po raz pierwszy	zdający po raz kolejny	zdający po raz pierwszy	zdający po raz kolejny	zdający po raz pierwszy	zdający po raz kolejny
Kobiety	1 432	115	2	1	1	–
Mężczyźni	1 285	168	2	–	4	1
Ogółem	2 717	283	4	1	5	1

Tabela 2. Przystępujący do egzaminu maturalnego 2010 z historii na poszczególnych poziomach

Poziom	Typ arkusza					
	standardowy		dla słabo widzących		dla słabo słyszących i niesłyszących	
	zdający po raz pierwszy	zdający po raz kolejny	zdający po raz pierwszy	zdający po raz kolejny	zdający po raz pierwszy	zdający po raz kolejny
Podstawowy	1 458	58	1	1	3	1
Rozszerzony	1 259	225	3	–	2	–
Ogółem	2 717	283	4	1	5	1

Schemat 1. Zdający po raz pierwszy piszący arkusze standardowe z historii

15 absolwentów klas dwujęzycznych rozwiązywało 22 maja 2010 r. dodatkowy arkusz z historii w języku obcym.

Tabela 3. Zdający po raz pierwszy piszący egzamin z historii w języku obcym

Poziom arkusza w języku polskim	Wybrany język arkusza dodatkowego			Razem
	francuski	niemiecki	hiszpański	
Podstawowy	–	6	3	9
Rozszerzony	2	–	3	5
Ogółem	2	6	6	14 ¹

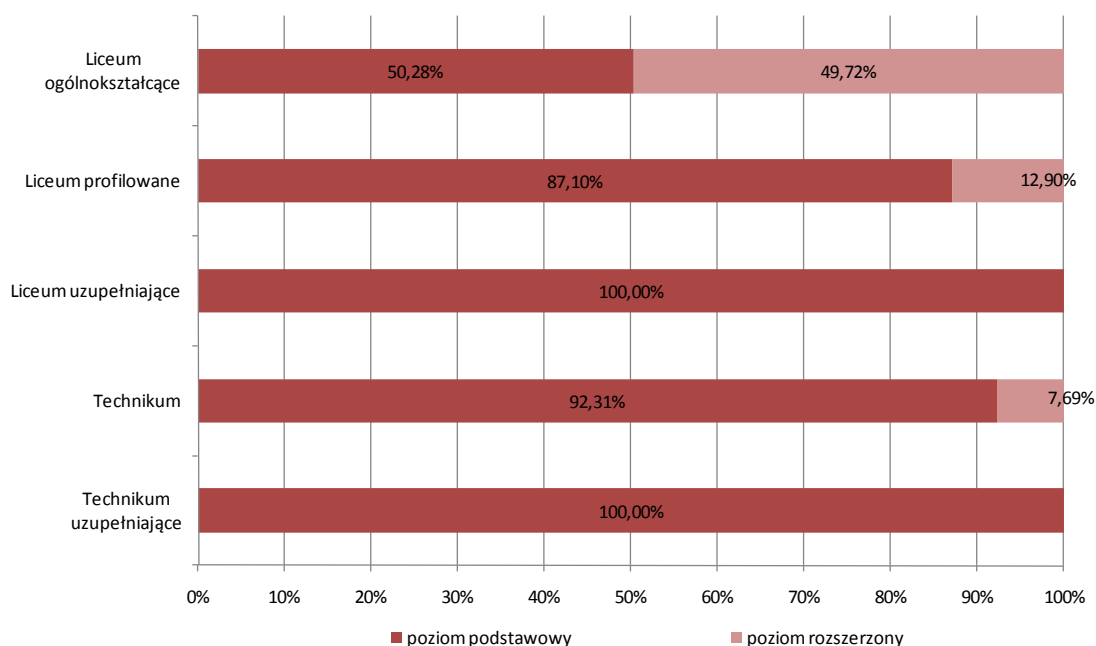
Tabela 4. Zdający egzamin z historii po raz pierwszy z podziałem na typ szkoły

Typ szkoły	Przystąpili do egzaminu	Zdawali egzamin w wersji standardowej
Liceum ogólnokształcące	2 503	2 497
Liceum profilowane	34	31
Liceum uzupełniające	6	5
Technikum	182	182
Technikum uzupełniające	2	2
Ogółem	2 727	2 717

Ponad połowa tegorocznych maturzystów (53,66%) wybrała poziom podstawowy egzaminu maturalnego z historii.

¹ Jedna osoba nie miała wyniku ani na poziomie podstawowym, ani na rozszerzonym.

Wykres 1. Absolwenci poszczególnych typów szkół a wybrany poziom egzaminu z historii

Wśród absolwentów liceów ogólnokształcących poziom rozszerzony egzaminu wybrało tylko 14 osób mniej niż podstawowy. Niewielu z absolwentów liceów profilowanych (4 osoby) i technikum (14 osób) zdecydowało się na zdawanie egzaminu maturalnego z historii na poziomie rozszerzonym. Żaden z maturzystów w liceum uzupełniającym i technikum uzupełniającym nie wybrał egzaminu na poziomie rozszerzonym.

3. POZIOM PODSTAWOWY

3.1. Informacje o zdających

Egzamin na poziomie podstawowym wybrało **1 458** zdających po raz pierwszy ze szkół ponadgimnazjalnych w województwie śląskim.

Tabela 5. Piszący arkusz standardowy z historii na poziomie podstawowym w typach szkół

Zdający	Liceum ogólnokształcące	Liceum profilowane	Liceum uzupełniające	Technikum	Technikum uzupełniające
Kobiety	731	16	3	35	–
Mężczyźni	524	11	3	133	2
Ogółem	1 255	27	6	168	2

3.2. Wyniki egzaminu

Zestawienie w tabeli 6. pozwala porównać uzyskane wyniki z osiągnięciami wszystkich zdających egzamin maturalny w kraju (zgodnie ze skalą staninową) w tegorocznej sesji egzaminacyjnej. Z karty wyników można odczytać, w której klasie (staninie) znajduje się wynik danego maturzysty oraz jaki procent zdających uzyskał taki sam wynik lub wyniki wyższe/niższe.

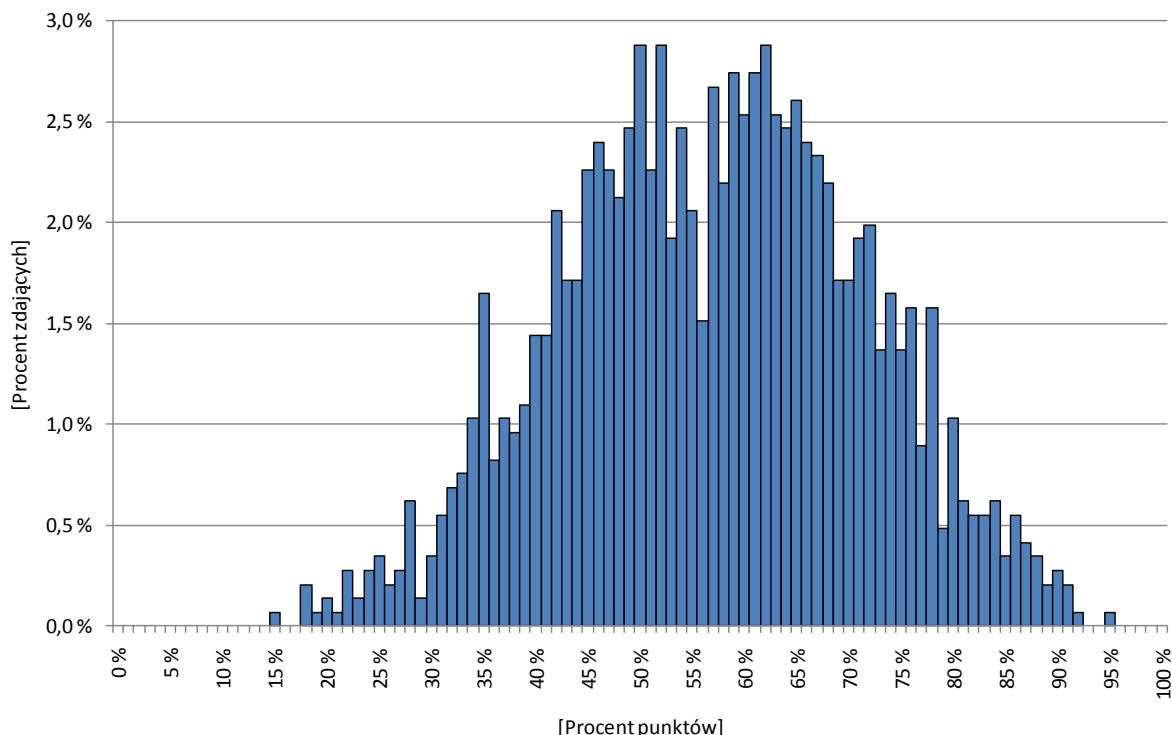
Tabela 6. Karta wyników na skali staninowej egzaminu z historii na poziomie podstawowym

Klasa (stanin)	Teoretyczny procent zdających	Nazwa klasy	Wyniki na świadectwie wyznaczone dla kraju	Rzeczywisty procent zdających w województwie śląskim
1	4	najniższa	0–28	2,67
2	7	bardzo niska	29–36	5,97
3	12	niska	37–43	9,74
4	17	poniżej średniej	44–50	16,12
5	20	średnia	51–58	17,97
6	17	powyżej średniej	59–65	18,52
7	12	wysoka	66–72	14,27
8	7	bardzo wysoka	73–79	8,92
9	4	najwyższa	80–100	5,83

Rzeczywisty procent zdających w województwie jest niższy od teoretycznego w staninach od 1. do 5., co wskazuje na mniejszy niż oczekiwano procent zdających, którzy uzyskali wyniki od najniższych do średnich. Procent zdających, którzy uzyskali wyniki od powyżej średniej do najwyższych jest większy od zakładanego – wyniósł 47,53%.

Wykres 2. Rozkład wyników zdających egzamin z historii na poziomie podstawowym

Rozkład wyników osiągniętych przez zdających egzamin z historii na poziomie podstawowym jest zbliżony do rozkładu normalnego. Zauważyć można brak wyników najniższych (poniżej 15%) i wyników powyżej 95%. Wśród wyników średnich widać spadek odsetka zdających, którzy otrzymali 55% punktów. Dostrzec można trzy dominujące wartości wyniku (wynik najczęstszy), które uzyskało po 2,88% zdających.

Tabela 7. Podstawowe wskaźniki statystyczne wyników egzaminu z historii na poziomie podstawowym

Wskaźniki	Wartość	Uzyskało	
		liczba	procent
Wynik najczęstszy (modalna – Mo)	50, 52, 62	po 42	po 2,88
Wynik środkowy (mediana – Me)	57	764*	52,40
Wynik średni (średnia arytmetyczna – M)	56,93		
Odchylenie standardowe	14,45		
Wynik najwyższy	95	1	0,07
Wynik najniższy	15	1	0,07

*Uzyskało 57 punktów lub więcej.

Liczba punktów możliwych do uzyskania to 100. **Wskaźnik łatwości** zestawu zadań na poziomie podstawowym wyniósł **0,57**, co oznacza, że zestaw był *umiarkowanie trudny*. Najwyższym wynikiem uzyskanym przez zdających było 95 punktów, najniższym – 15.

W liceum uzupełniającym do egzaminu na poziomie podstawowym przystąpiło tylko 6 osób, a w technikum uzupełniającym – 2, dlatego w tabelach z podstawowymi wskaźnikami statystycznymi oraz wskaźnikiem łatwości zdań, czynności oraz standardów nie podano danych statystycznych dla tych typów szkół.

Tabela 8. Podstawowe wskaźniki statystyczne wyników egzaminu z historii na poziomie podstawowym z podziałem na typ szkoły

Wskaźniki	Typ szkoły		
	liceum ogólnokształcące	liceum profilowane	technikum
Liczba zdających	1255	27	168
Wskaźnik łatwości zestawu	0,58	0,43	0,50
Wynik najczęstszy	62	34	50
Wynik środkowy	59	41	50,5
Wynik średni	58,21	43,11	50,36
Odchylenie standardowe	14,19	14,93	13,06
Wynik najwyższy	95	76	80
Wynik najniższy	18	15	19

Standardowy zestaw zadań egzaminacyjnych z historii na poziomie podstawowym okazał się *umiarkowanie trudny* dla absolwentów liceów ogólnokształcących i techników. Dla abiturientów z liceów profilowanych był *trudny* – w tym typie szkoły wystąpiło też największe zróżnicowanie wyników.

Wynik najwyższy uzyskany na egzaminie zdobył absolwent liceum ogólnokształcącego, wynik najniższy – liceum profilowanego (należy tu zwrócić uwagę na małą liczbę przystępujących do egzaminu).

Wynik średni obliczony dla absolwentów liceów ogólnokształcących jest wyższy niż wynik średni dla ogółu.

Tabela 9. Wyniki egzaminu z historii na poziomie podstawowym w powiatach województwa śląskiego (dane statystyczne w punktach)²

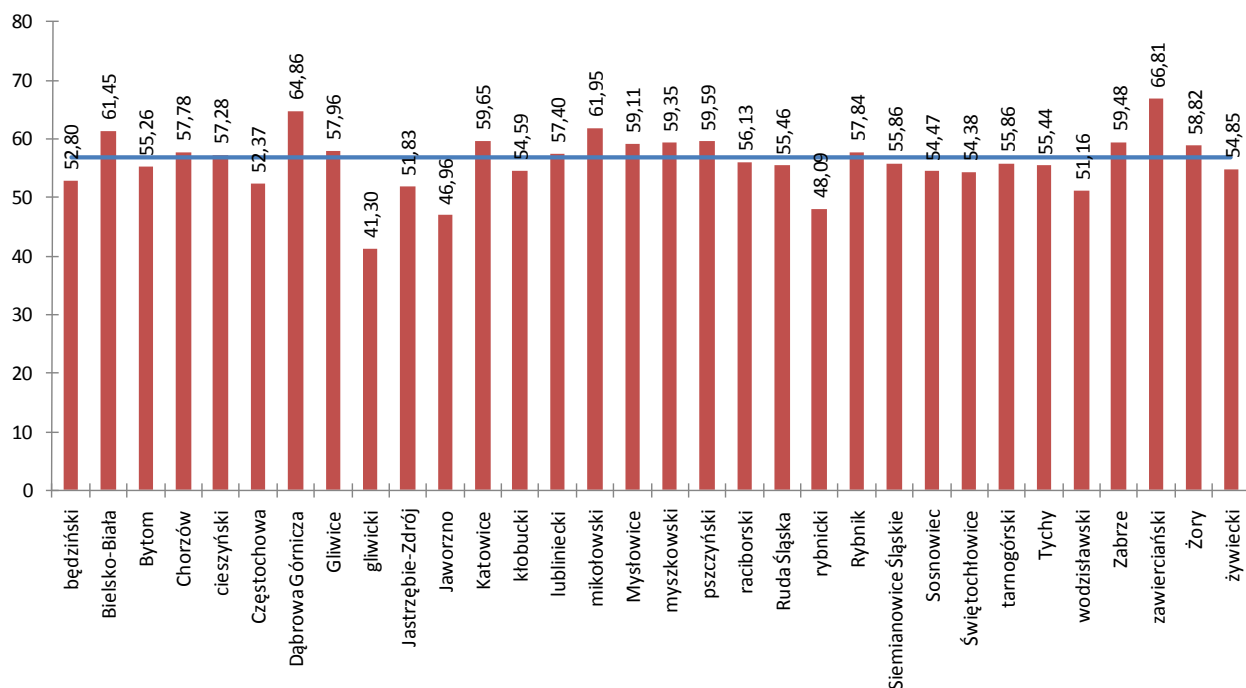
Lp.	Powiat	Liczba zdających	Wskaźnik łatwości zestawu zadań	Wynik najczęstszy (modalna – Mo)	Wynik środkowy (mediana – Me)	Wynik średni (średnia arytmetyczna – M)	Odchylenie standardowe
1.	będziński	44	0,53	31	52,5	52,80	14,19
2.	Bielsko-Biała	64	0,61	50	64,5	61,45	14,11
3.	Bytom	73	0,55	42	55	55,26	15,96
4.	Chorzów	68	0,58	60	58,5	57,78	14,34
5.	cieszyński	39	0,57	45	58	57,28	12,60
6.	Częstochowa	129	0,52	69	53	52,37	13,71
7.	Dąbrowa Górnicza	65	0,65	71	65	64,86	13,08
8.	Gliwice	73	0,58	40	58	57,96	15,54
9.	gliwicki	10	0,41	35	40	41,30	13,17
10.	Jastrzębie-Zdrój	18	0,52	50	50	51,83	10,25
11.	Jaworzno	25	0,47	35	46	46,96	11,52
12.	Katowice	129	0,60	64	61	59,65	14,82
13.	kłobucki	27	0,55	49	53	54,59	12,93
14.	lubliniecki	15	0,57	37	57	57,40	13,22
15.	mikołowski	20	0,62	53	61,5	61,95	9,60
16.	Mysłowice	18	0,59	55	56,5	59,11	11,07
17.	myszkowski	23	0,59	46	58	59,35	12,61
18.	pszczyński	41	0,60	52	60	59,59	14,31
19.	raciborski	32	0,56	65	54,5	56,13	11,64
20.	Ruda Śląska	46	0,55	48	54	55,46	14,50
21.	rybnicki	11	0,48	25	50	48,09	15,12
22.	Rybnik	44	0,58	51	57	57,84	17,02
23.	Siemianowice Śląskie	14	0,56	46	56	55,86	11,46
24.	Sosnowiec	75	0,54	52	54	54,47	13,06
25.	Świętochłowice	13	0,54	43	54	54,38	9,17
26.	tarnogórski	59	0,56	43	58	55,86	14,14
27.	Tychy	36	0,55	62	61	55,44	14,34
28.	wodzisławski	32	0,51	49	50	51,16	12,52
29.	Zabrze	79	0,59	46	59	59,48	16,08
30.	zawierciański	42	0,67	58	69	66,81	15,99
31.	Żory	22	0,59	64	59,5	58,82	11,56
32.	żywiecki	40	0,55	51	52	54,85	11,01

Pozioma linia na wykresie 3. obrazuje wartość wyniku średniego dla województwa śląskiego, która wyniosła **56,93** punktu.

² W tabeli nie podano wskaźników statystycznych dla tych powiatów, w których liczba zdających była mniejsza niż 10 osób. Liczba zdających w powiatach nieuwjętych w tabeli 9.:

bielski	8	częstochowski	9
bieruńsko-lędziński	8	Piekary Śląskie	7

Wykres 3. Wyniki średnie z historii na poziomie podstawowym w powiatach województwa śląskiego

Średnie wyniki na poziomie podstawowym w poszczególnych powiatach województwa śląskiego przyjęły wartości od 41,30 do 66,81 punktu. W powiecie gliwickim, gdzie uzyskano najniższą wartość wyniku średniego, egzamin zdawało zaledwie 10 osób. W piętnastu powiatach województwa uzyskano średnią wyższą od wojewódzkiej.

Największa wartość odchylenia standardowego wystąpiła w Rybniku, co świadczy o dużym zróżnicowaniu wyników.

Zamieszczone w tabelach 10. i 11. oraz na wykresie 4. dane, dotyczące łatwości zadań i czynności arkusza standardowego, pozwalają na ocenę poziomu opanowania umiejętności i stwierdzenie, które zadania lub czynności były dla maturzystów *łatwe*, a które *trudne*, a także porównanie wartości wskaźników łatwości w różnych typach szkół.

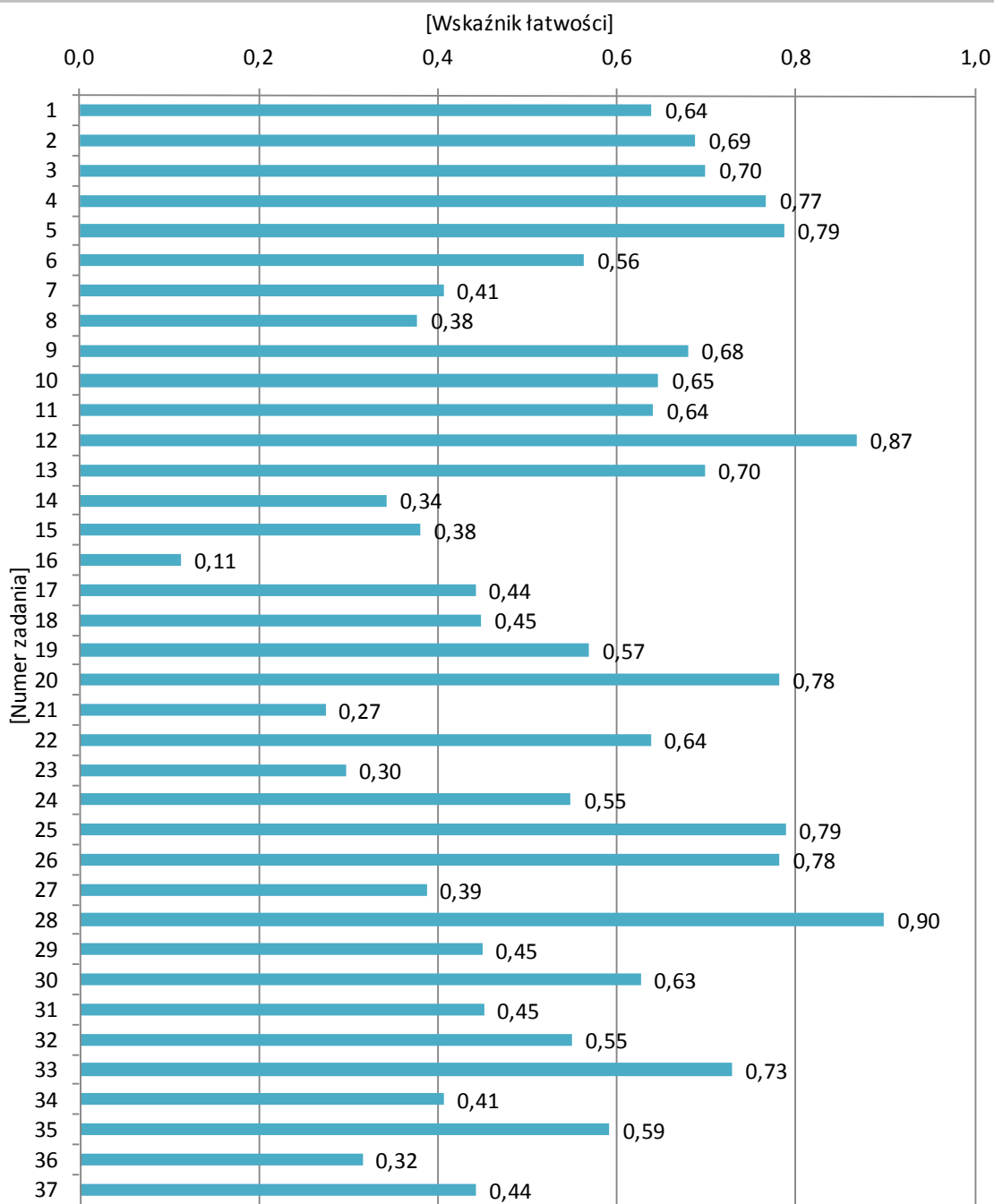
Tabela 10. Wskaźniki łatwości poszczególnych zadań i czynności standardowego zestawu egzaminacyjnego z historii na poziomie podstawowym z podziałem na typ szkoły

Numer zadania/ czynności	Wskaźnik łatwości dla ogółu	Wskaźnik łatwości według typu szkoły		
		liceum ogólnokształcące	liceum profilowane	technikum
1a.	0,52	0,53	0,48	0,47
1b.	0,88	0,89	0,78	0,85
1.	0,64	0,65	0,58	0,60
2a.	0,60	0,62	0,19	0,49
2b.	0,78	0,78	0,48	0,79

Numer zadania/ czynności	Wskaźnik łatwości dla ogółu	Wskaźnik łatwości według typu szkoły		
		liceum ogólnokształcące	liceum profilowane	technikum
2.	0,69	0,70	0,33	0,64
3a.	0,82	0,82	0,65	0,80
3b.	0,58	0,60	0,33	0,46
3.	0,70	0,71	0,49	0,63
4a.	0,77	0,79	0,59	0,68
4b.	0,76	0,78	0,63	0,67
4.	0,77	0,78	0,61	0,68
5a.	0,81	0,83	0,63	0,71
5b.	0,76	0,75	0,78	0,82
5.	0,79	0,79	0,70	0,77
6.	0,56	0,57	0,49	0,55
7a.	0,31	0,33	0,19	0,24
7b.	0,50	0,50	0,48	0,48
7.	0,41	0,42	0,33	0,36
8.	0,38	0,41	0,17	0,21
9.	0,68	0,69	0,57	0,61
10.	0,65	0,66	0,50	0,59
11a.	0,45	0,45	0,43	0,42
11b.	0,84	0,85	0,76	0,77
11.	0,64	0,65	0,59	0,60
12.	0,87	0,87	0,87	0,85
13a.	0,86	0,88	0,56	0,79
13b.	0,61	0,61	0,44	0,62
13c.	0,62	0,65	0,48	0,47
13.	0,70	0,71	0,49	0,63
14a.	0,37	0,39	0,19	0,27
14b.	0,33	0,35	0,13	0,23
14.	0,34	0,36	0,15	0,24
15.	0,38	0,39	0,21	0,36
16.	0,11	0,12	0,02	0,07
17a.	0,32	0,32	0,44	0,30
17b.	0,56	0,59	0,41	0,40
17.	0,44	0,46	0,43	0,35
18a.	0,68	0,72	0,48	0,46
18b.	0,22	0,24	0,04	0,13
18.	0,45	0,48	0,26	0,29
19a.	0,71	0,73	0,56	0,56
19b.	0,43	0,44	0,44	0,42
19.	0,57	0,58	0,50	0,49
20a.	0,95	0,96	0,78	0,92

Numer zadania/ czynności	Wskaźnik łatwości dla ogółu	Wskaźnik łatwości według typu szkoły		
		liceum ogólnokształcące	liceum profilowane	technikum
20b.	0,87	0,88	0,70	0,87
20c.	0,36	0,38	0,19	0,21
20.	0,78	0,79	0,61	0,73
21a.	0,40	0,42	0,41	0,30
21b.	0,14	0,16	0,07	0,06
21.	0,27	0,29	0,24	0,18
22.	0,64	0,64	0,52	0,60
23a.	0,35	0,36	0,33	0,24
23b.	0,25	0,25	0,22	0,24
23.	0,30	0,31	0,28	0,24
24.	0,55	0,55	0,59	0,55
25a.	0,92	0,93	0,67	0,90
25b.	0,83	0,83	0,59	0,82
25c.	0,62	0,62	0,44	0,63
25.	0,79	0,80	0,57	0,78
26.	0,78	0,79	0,75	0,73
27.	0,39	0,40	0,19	0,33
28a.	0,98	0,99	0,93	0,95
28b.	0,73	0,74	0,52	0,69
28.	0,90	0,91	0,79	0,86
29a.	0,46	0,50	0,17	0,27
29b.	0,42	0,44	0,11	0,37
29.	0,45	0,48	0,15	0,31
30a.	0,84	0,87	0,70	0,67
30b.	0,41	0,45	0,22	0,18
30.	0,63	0,66	0,46	0,43
31a.	0,23	0,25	0,04	0,08
31b.	0,67	0,71	0,52	0,45
31.	0,45	0,48	0,28	0,27
32a.	0,80	0,81	0,59	0,78
32b.	0,43	0,44	0,24	0,36
32.	0,55	0,56	0,36	0,50
33.	0,73	0,74	0,58	0,69
34.	0,41	0,43	0,25	0,29
35.	0,59	0,61	0,38	0,51
36a.	0,25	0,25	0,07	0,28
36b.	0,20	0,21	0,15	0,13
36c.	0,50	0,51	0,48	0,42
36.	0,32	0,32	0,23	0,28
37.	0,44	0,45	0,28	0,43

Wykres 4. Wskaźnik łatwości zadań zestawu standardowego z historii na poziomie podstawowym dla ogółu zdających

W tabeli 11. poszczególne zadania i czynności zostały zgrupowane według wartości wskaźnika łatwości. Pozwala to na interpretację danego wskaźnika, czyli wnioskowanie o poziomie opanowania przez absolwentów danego typu szkoły poszczególnych umiejętności i wiadomości sprawdzanych w zadaniach zestawu egzaminacyjnego.

Tabela 11. Interpretacja wskaźników łatwości zadań i czynności standardowego zestawu egzaminacyjnego z historii na poziomie podstawowym

Interpretacja wskaźników łatwości zadań i czynności				
0–0,19	0,20–0,49	0,50–0,69	0,70–0,89	0,90–1
<i>bardzo trudne</i>	<i>trudne</i>	<i>umiarkowanie trudne</i>	<i>łatwe</i>	<i>bardzo łatwe</i>
ogółem				
16., 21b.	7a., 7., 8., 11a., 14a., 14b., 14., 15., 17a., 17., 18b., 18., 19b., 20c., 21a., 21., 23a., 23b., 23., 27., 29a., 29b., 29., 30b., 31a., 31., 32b., 34., 36a.	1a., 1., 2a., 2., 3b., 6., 7b., 9., 10., 11., 13b., 13c., 17b., 18a., 19., 22., 24., 25c., 30., 31b., 32., 35.	1b., 2b., 3a., 3., 4a., 4b., 4., 5a., 5b., 5., 11b., 12., 13a., 13., 19a., 20b., 20., 25b., 25., 26., 28b., 30a., 32a., 33.	20a., 25a., 28a., 28.
liceum ogólnokształcące				
16., 21b.	7a., 7., 8., 11a., 14a., 14b., 14., 15., 17a., 17., 18b., 18., 19b., 20c., 21a., 21., 23a., 23b., 23., 27., 29b., 29., 30b., 31a., 31., 32b., 34., 36a.	1a., 1., 2a., 3b., 6., 7b., 9., 10., 11., 13b., 13c., 17b., 19., 22., 24., 25c., 29a., 30., 32., 35.	1b., 2b., 2., 3a., 3., 4a., 4b., 4., 5a., 5b., 5., 11b., 12., 13a., 13., 18a., 19a., 20b., 20., 25b., 25., 26., 28b., 30a., 31b., 32a., 33.	20a., 25a., 28a., 28.
liceum profilowane				
2a., 7a., 8., 14a., 14b., 14., 16., 18b., 20c., 21b., 27., 29a., 29b., 29., 31a., 36a.	1a., 2b., 2., 3b., 3., 6., 7b., 7., 11a., 13b., 13c., 13., 15., 17a., 17b., 17., 18a., 18., 19b., 21a., 21., 23a., 23b., 23., 25c., 30b., 30., 31., 32b., 32., 34., 35.	1., 3a., 4a., 4b., 4., 5a., 9., 10., 11., 13a., 19a., 19., 20., 22., 24., 25a., 25b., 25., 28b., 31b., 32a., 33.	1b., 5b., 5., 11b., 12., 20a., 20b., 26., 28., 30a.	28a.
technikum				
16., 18b., 21b., 21., 30b., 31a.	1a., 2a., 3b., 7a., 7b., 7., 8., 11a., 13c., 14a., 14b., 14., 15., 17a., 17b., 17., 18a., 18., 19b., 19., 20c., 21a., 23a., 23b., 23., 27., 29a., 29b., 29., 30., 31b., 31., 32b., 34., 36a.	1., 2., 3., 4a., 4b., 4., 6., 9., 10., 11., 13b., 13., 19a., 22., 24., 25c., 28b., 30a., 32., 33., 35.	1b., 2b., 3a., 5a., 5b., 5., 11b., 12., 13a., 20b., 20., 25b., 25., 26., 28., 32a.	20a., 25a., 28a.

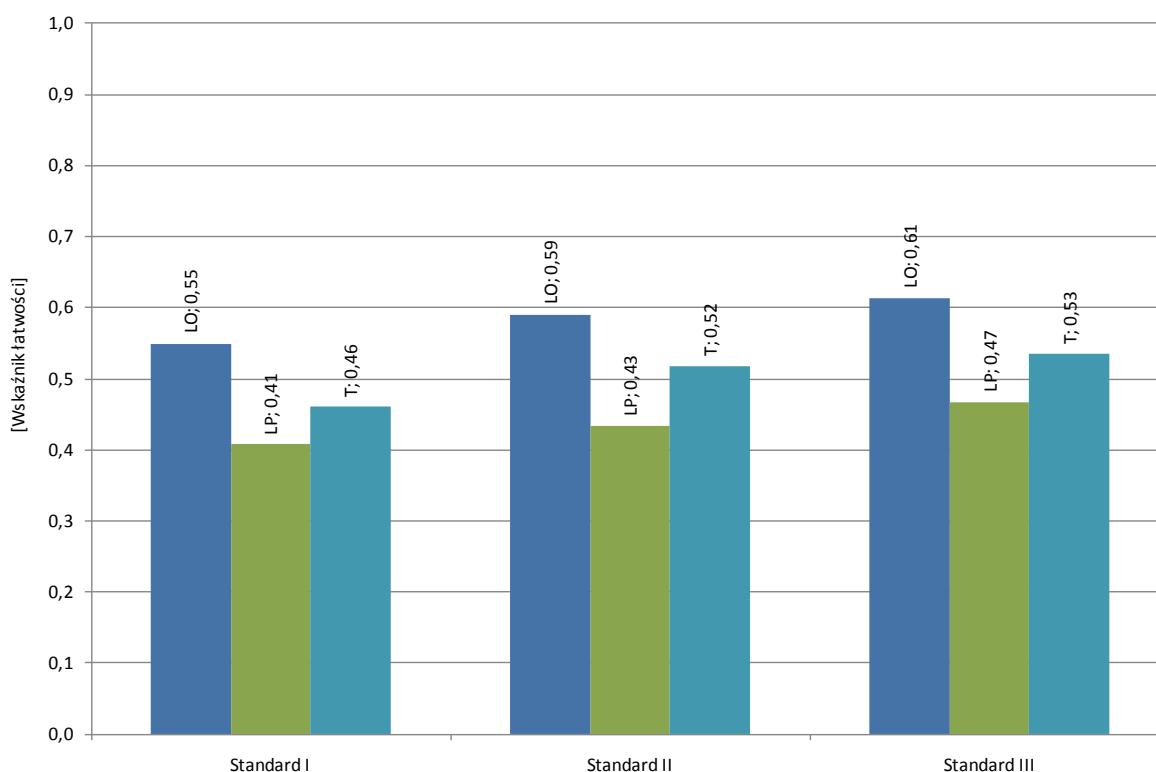

Najłatwiejszym zadaniem dla zdających okazało się zadanie 28. Najtrudniejsze zadanie 16. charakteryzowało się największą frakcją opuszczeń – 15,97% zdających nie podjęło próby rozwiązania go. Z kolei zadanie 21. (drugie w grupie najtrudniejszych) zostało pominięte przez nieliczną grupę maturzystów (0,20%).

Tabela 12. Wskaźniki łatwości poszczególnych standardów z historii na poziomie podstawowym z podziałem na typ szkoły

Standard	Wskaźnik łatwości dla ogółu	Wskaźnik łatwości według typu szkoły		
		liceum ogólnokształcące	liceum profilowane	technikum
Standard I	0,54	0,55	0,41	0,46
Standard II	0,58	0,59	0,43	0,52
Standard III	0,60	0,61	0,47	0,53

Wykres 5. Wskaźnik łatwości standardów z historii na poziomie podstawowym dla ogółu zdających

Wykazanie się wiadomościami i umiejętnościami reprezentującymi wszystkie standardy okazało się zadaniem *umiarkowanie trudnym* dla ogółu zdających i dla absolwentów liceów ogólnokształcących. Wszystkie standardy były *trudne* dla absolwentów liceów profilowanych, a dla maturzystów z technikum – standard I (pozostałe były *umiarkowanie trudne*).

4. POZIOM ROZSZERZONY

4.1. Informacje o zdających

Egzamin na poziomie rozszerzonym wybrało **1 259** maturzystów zdających egzamin po raz pierwszy w szkołach ponadgimnazjalnych w województwie śląskim.

Tabela 13. Piszący arkusz standardowy z historii na poziomie rozszerzonym w typach szkół

Zdający	Liceum ogólnokształcące	Liceum profilowane	Technikum
Kobiety	643	1	4
Mężczyźni	598	3	10
Ogółem	1 241	4	14

4.2. Wyniki egzaminu

Zestawienie w tabeli 14. pozwala porównać uzyskane wyniki z osiągnięciami wszystkich zdających egzamin maturalny w kraju (zgodnie ze skalą staninową) w tegorocznej sesji egzaminacyjnej. Z karty wyników można odczytać, w której klasie (staninie) znajduje się wynik danego maturzysty oraz jaki procent zdających uzyskał taki sam wynik lub wyniki wyższe/niższe.

Tabela 14. Karta wyników na skali staninowej egzaminu z historii na poziomie rozszerzonym

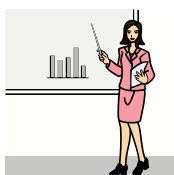
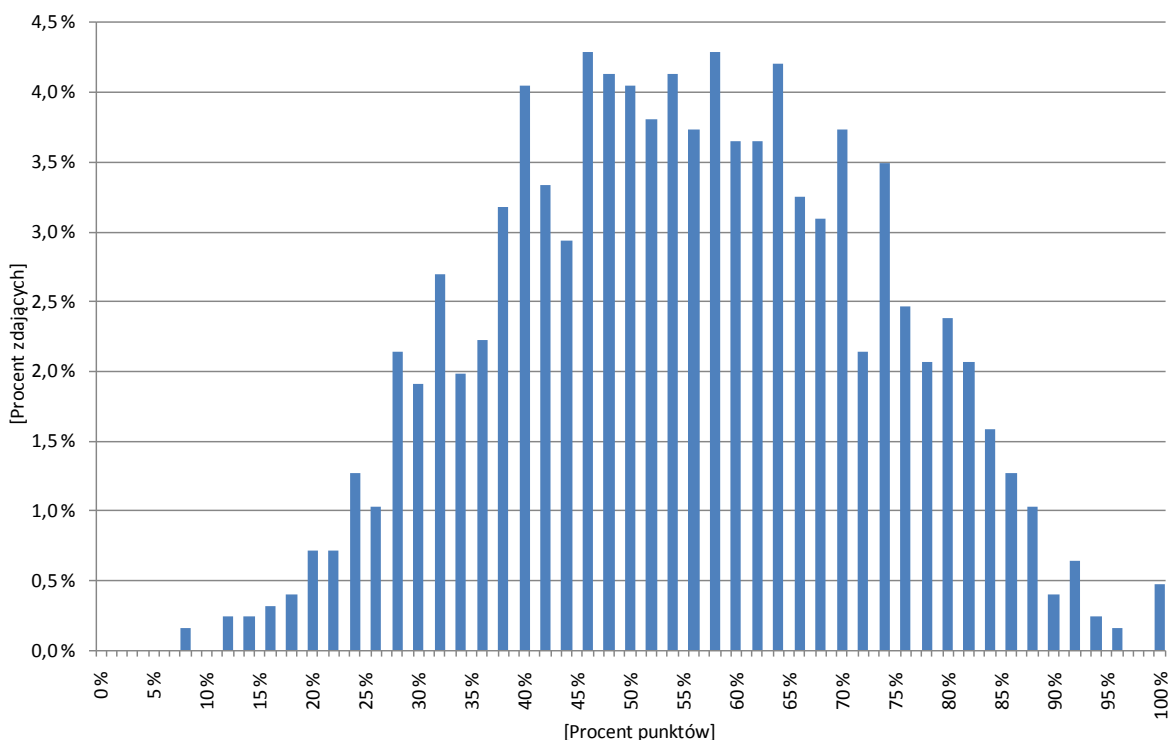
Klasa (stanin)	Teoretyczny procent zdających	Nazwa klasy	Wyniki na świadectwie wyznaczone dla kraju	Rzeczywisty procent zdających w województwie śląskim
1	4	najniższa	0–21	2,07
2	7	bardzo niska	22–28	5,16
3	12	niska	29–36	8,82
4	17	poniżej średniej	37–44	13,50
5	20	średnia	45–54	20,41
6	17	powyżej średniej	55–66	22,80
7	12	wysoka	67–74	12,47
8	7	bardzo wysoka	75–82	8,98
9	4	najwyższa	83–100	5,80

Znacznie mniejszy procent zdających niż zakładany teoretycznie osiągnął wyniki mieszczące się w staninach od 1. do 4., czyli wyniki od najniższych do poniżej średnich, natomiast w staninach 6., 8. i 9. rzeczywisty procent zdających jest wyższy, co wskazuje, że większy odsetek zdających osiągnął wyniki powyżej średniej oraz bardzo wysokie i najwyższe. Procent zdających, którzy uzyskali wyniki mieszczące się w przedziałach wyznaczonych dla klas 5. i 7. (średnie i wysokie), jest zbliżony do oczekiwanego.

Wykres 6. Rozkład wyników zdających egzamin z historii na poziomie rozszerzonym

Rozkład wyników uzyskanych przez zdających egzamin z historii na poziomie rozszerzonym ma kształt zbliżony do normalnego, aczkolwiek widoczne są gwałtowne (skokowe) zmiany odsetka zdających w przedziale od 23% do 80% punktów.

Tabela 15. Podstawowe wskaźniki statystyczne wyników egzaminu z historii na poziomie rozszerzonym

Wskaźniki	Wartość		Uzyskało	
	w procentach	w punktach	liczba	procent
Wynik najczęstszy (modalna – Mo)	46	23	54	4,29
Wynik środkowy (mediana – Me)*	56	28	630	50,04
Wynik średni (średnia arytmetyczna – M)	55,24	27,62		
Odchylenie standardowe	–	8,86		
Wynik najwyższy	100	50	6	0,48
Wynik najniższy	8	4	2	0,16

*Uzyskało 28 punktów lub więcej.

Liczba punktów możliwych do uzyskania to 50. **Wskaźnik łatwości** zestawu zadań na poziomie rozszerzonym wyniósł **0,55**, co oznacza, że zestaw był *umiarkowanie trudny*.

Wynik środkowy i średni mają zbliżoną wartość. Dominanta jest jednak ponad 9% niższa niż średnia.

Żaden ze zdających nie uzyskał wyniku 0 punktów – najniższy wynik to 4 punkty. Sześciu zdających uzyskało wynik maksymalny możliwy do uzyskania na tym poziomie egzaminu.

W liceum profilowanym do egzaminu na poziomie rozszerzonym przystąpiły tylko 4 osoby – dlatego w tabelach z podstawowymi wskaźnikami statystycznymi oraz wskaźnikiem łatwości zdań, czynności oraz standardów nie podano danych statystycznych dla tego typu szkoły.

Tabela 16. Podstawowe wskaźniki statystyczne wyników egzaminu z historii na poziomie rozszerzonym z podziałem na typ szkoły

Wskaźniki	Typ szkoły			
	liceum ogólnokształcące		technikum	
Liczba zdających	1 241		14	
Wskaźnik łatwości zestawu	0,55		0,42	
Wartość w:	%	pkt	%	pkt
Wynik najczęstszy	58	29	8	4
Wynik środkowy	56	28	40	20
Wynik średni	55,46	27,73	41,71	20,86
Odchylenie standardowe	–	8,80	–	10,65
Wynik najwyższy	100	50	80	40
Wynik najniższy	8	4	8	4

Dla abiturientów z liceów ogólnokształcących egzamin z historii na poziomie rozszerzonym okazał się *umiarkowanie trudny*, dla techników – *trudny*. Wynik maksymalny (50 punktów) osiągnęli wyłącznie absolwenci liceów ogólnokształcących (6 maturzystów). Wynik najniższy (4 punkty) uzyskało po jednym absolwencie liceum ogólnokształcącego i technikum.

Tabela 17. Wyniki egzaminu z historii na poziomie rozszerzonym w powiatach województwa śląskiego (dane statystyczne w punktach)³

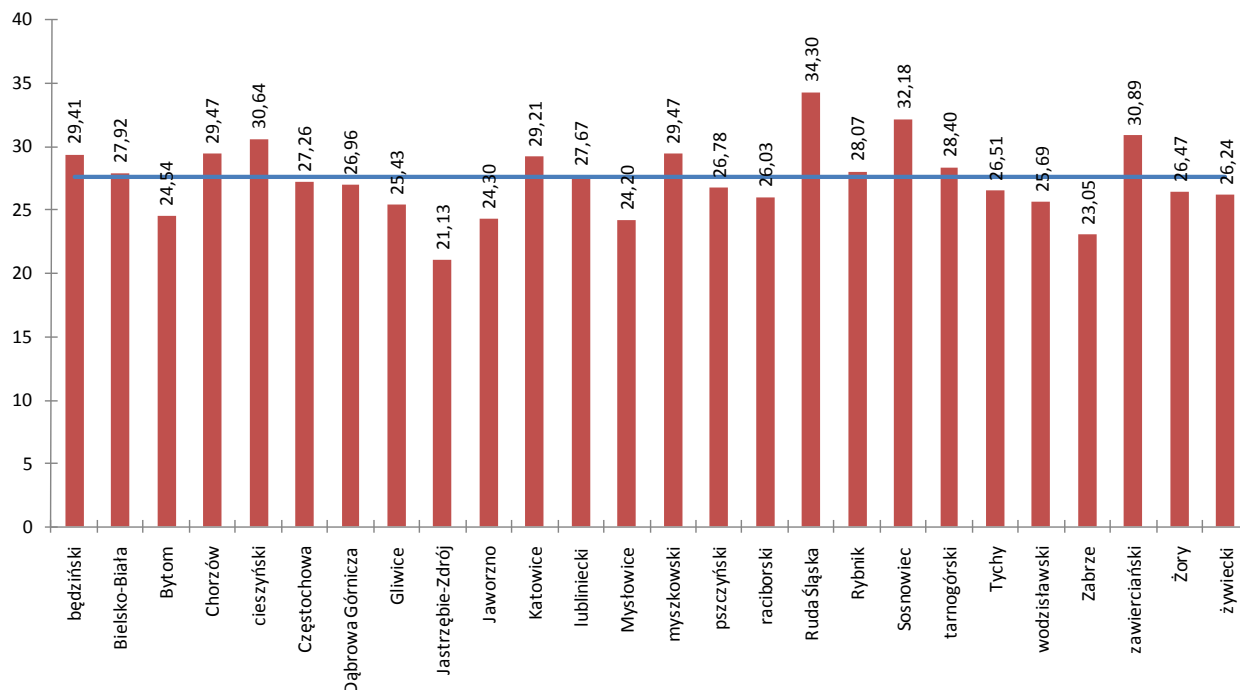
Lp.	Powiat	Liczba zdających	Wskaźnik łatwości zestawu zadań	Wynik najczęstszy (modalna – Mo)	Wynik środkowy (mediana – Me)	Wynik średni (średnia arytmetyczna – M)	Odchylenie standardowe
1.	będziński	17	0,59	20	29	29,41	8,41
2.	Bielsko-Biała	118	0,56	29	28	27,92	8,25
3.	Bytom	28	0,49	27	26,5	24,54	8,18
4.	Chorzów	43	0,59	36	31	29,47	9,85
5.	cieszyński	42	0,61	37	32	30,64	7,99
6.	Częstochowa	206	0,55	29	28	27,26	8,35
7.	Dąbrowa Górnicza	27	0,54	31	31	26,96	9,15
8.	Gliwice	82	0,51	28	25	25,43	8,88
9.	Jastrzębie-Zdrój	24	0,42	20	20	21,13	7,23
10.	Jaworzno	30	0,49	29	25	24,30	6,98
11.	Katowice	150	0,58	24	29	29,21	9,90
12.	lubliniecki	15	0,55	32	27	27,67	9,36
13.	Mysłowice	15	0,48	19	25	24,20	6,41
14.	myszkowski	15	0,59	34	34	29,47	11,20
15.	pszczyński	18	0,54	22	25	26,78	7,71
16.	raciborski	29	0,52	26	26	26,03	8,30
17.	Ruda Śląska	10	0,69	20	35,5	34,30	8,60
18.	Rybnik	60	0,56	32	30	28,07	9,35
19.	Sosnowiec	62	0,64	39	33,5	32,18	7,78
20.	tarnogórski	25	0,57	30	29	28,40	6,39
21.	Tychy	49	0,53	27	27	26,51	9,01
22.	wodzisławski	35	0,51	30	26	25,69	8,09
23.	Zabrze	22	0,46	23	22,5	23,05	6,34
24.	zawierciański	47	0,62	43	32	30,89	10,32
25.	Żory	15	0,53	21	23	26,47	9,56
26.	żywiecki	33	0,52	19	25	26,24	7,77

Pozioma linia na wykresie 7. obrazuje wartość wyniku średniego dla województwa śląskiego, która wyniosła **27,62** punktu.

³ W tabeli nie podano wskaźników statystycznych dla tych powiatów, w których liczba zdających była mniejsza niż 10 osób. Liczba zdających z powiatów nieujętych w tabeli 17.:

bielski	9	gliwicki	6	mikołowski	6	rybnicki	6	Świętochłowice	2
bieruńsko-lędziński	2	kłobucki	6	Piekary Śląskie	2	Siemianowice Śląskie	3		

Wykres 7. Wyniki średnie egzaminu z historii na poziomie rozszerzonym w powiatach województwa śląskiego

Średnie wyniki na poziomie rozszerzonym w poszczególnych powiatach województwa śląskiego przyjęły wartości od 21,13 do 34,30 punktu. W Rudzie Śląskiej, gdzie osiągnięto najwyższą wartość wyniku średniego, do egzaminu przystąpiło zaledwie 10 osób.

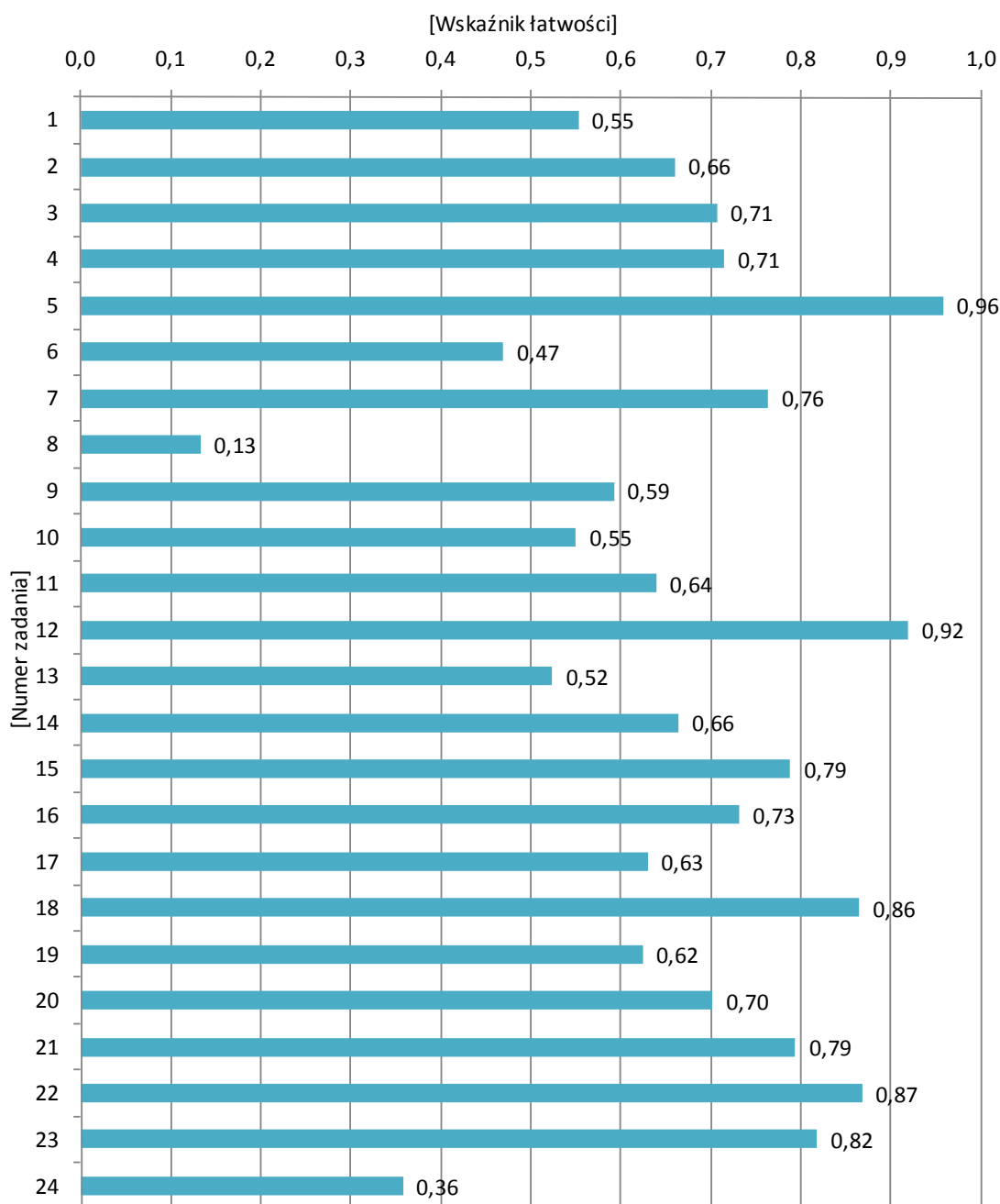
Dwanaście powiatów uzyskało średnią wyższą od wojewódzkiej.

Zamieszczone w tabelach 18. i 19. oraz na wykresie 8. dane, dotyczące łatwości zadań i czynności arkusza standardowego, pozwalają na ocenę poziomu opanowania umiejętności i stwierdzenie, które zadania lub czynności były dla maturzystów *łatwe*, a które *trudne*, a także porównanie wartości wskaźników łatwości w różnych typach szkół.

Tabela 18. Wskaźniki łatwości poszczególnych zadań i czynności standardowego zestawu egzaminacyjnego z historii na poziomie rozszerzonym z podziałem na typ szkoły

Numer zadania/ czynności	Wskaźnik łatwości dla ogółu	Wskaźnik łatwości według typu szkoły	
		liceum ogólnokształcące	technikum
1a.	0,42	0,43	0,36
1b.	0,68	0,68	0,71
1.	0,55	0,55	0,54
2.	0,66	0,66	0,57
3.	0,71	0,71	0,43
4.	0,71	0,72	0,71
5.	0,96	0,96	0,86
6.	0,47	0,47	0,39
7a.	0,77	0,78	0,64
7b.	0,75	0,76	0,43
7.	0,76	0,77	0,54
8.	0,13	0,13	0,21
9a.	0,53	0,53	0,36
9b.	0,66	0,66	0,29
9.	0,59	0,60	0,32
10.	0,55	0,55	0,57
11.	0,64	0,64	0,50
12a.	0,90	0,90	0,86
12b.	0,93	0,94	0,86
12.	0,92	0,92	0,86
13.	0,52	0,53	0,29
14.	0,66	0,67	0,57
15.	0,79	0,79	0,86
16.	0,73	0,73	0,50
17.	0,63	0,63	0,32
18.	0,86	0,87	0,57
19.	0,62	0,63	0,50
20.	0,70	0,71	0,29
21.	0,79	0,80	0,57
22.	0,87	0,87	0,82
23.	0,82	0,82	0,50
24.	0,36	0,36	0,24

Wykres 8. Wskaźnik łatwości zadań zestawu standardowego z historii na poziomie rozszerzonym dla ogółu zdających

W tabeli 19. poszczególne zadania i czynności zostały zgrupowane według wartości wskaźnika łatwości. Pozwala to na interpretację danego wskaźnika, czyli wnioskowanie o poziomie opanowania przez absolwentów danego typu szkoły poszczególnych umiejętności i wiadomości sprawdzanych w zadaniach zestawu egzaminacyjnego.

Tabela 19. Interpretacja wskaźników łatwości zadań i czynności standardowego zestawu egzaminacyjnego z historii na poziomie rozszerzonym

Interpretacja wskaźników łatwości zadań i czynności				
0–0,19	0,20–0,49	0,50–0,69	0,70–0,89	0,90–1
<i>bardzo trudne</i>	<i>trudne</i>	<i>umiarkowanie trudne</i>	<i>łatwe</i>	<i>bardzo łatwe</i>
ogółem				
8.	1a., 6., 24.	1b., 1., 2., 9a., 9b., 9., 10., 11., 13., 14., 17., 19.	3., 4., 7a., 7b., 7., 15., 16., 18., 20., 21., 22., 23.	5., 12a., 12b., 12.
liceum ogólnokształcące				
8.	1a., 6., 24.	1b., 1., 2., 9a., 9b., 9., 10., 11., 13., 14., 17., 19.	3., 4., 7a., 7b., 7., 15., 16., 18., 20., 21., 22., 23.	5., 12a., 12b., 12.
technikum				
	1a., 3., 6., 7b., 8., 9a., 9b., 9., 13., 17., 20., 24.	1., 2., 7a., 7., 10., 11., 14., 16., 18., 19., 21., 23.	1b., 4., 5., 12a., 12b., 12., 15., 22.	

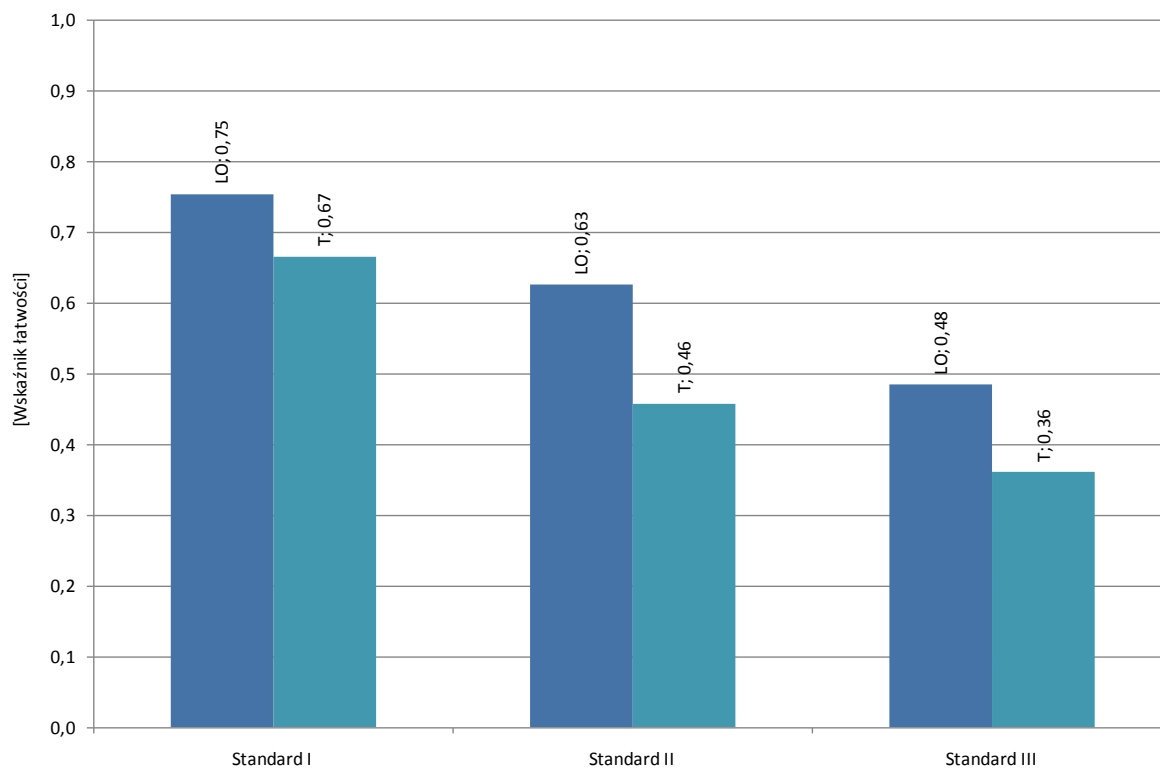

Zaledwie 3,63% zdających nie podjęło próby rozwiązania najtrudniejszego zadania arkusza, czyli zadania 8. Największy odsetek maturzystów pominął zadanie 1. (17,53%), które pod względem stopnia trudności klasyfikujemy jako *umiarkowanie trudne*. Najłatwiejszych zdań (5. i 12.) nie próbowało rozwiązać zaledwie po 0,20% zdających.

Tabela 20. Wskaźniki łatwości poszczególnych standardów z historii na poziomie rozszerzonym z podziałem na typ szkoły

Standard	Wskaźnik łatwości dla ogółu	Wskaźnik łatwości według typu szkoły	
		liceum ogólnokształcące	technikum
Standard I	0,75	0,75	0,67
Standard II	0,62	0,63	0,46
Standard III	0,48	0,48	0,36

Wykres 9. Wskaźnik łatwości standardów z historii na poziomie rozszerzonym dla ogółu zdających

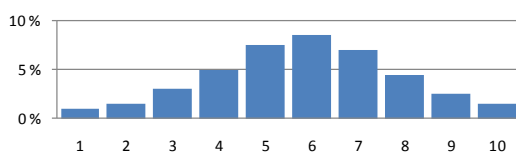
Maturzyści wykazali się najlepszym opanowaniem wiadomości i umiejętności sprawdzanych w standardzie I. Najtrudniejszy okazał się standard III (*trudny*). Ze wszystkimi standardami najmniej kłopotów mieli absolwenci liceów ogólnokształcących.

SŁOWNIK TERMINÓW

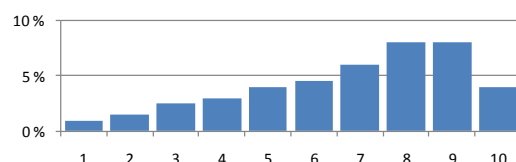
Frakcja opuszczeń	—	stosunek liczby uczniów, którzy opuścili zadanie (pozostawili je bez odpowiedzi) przez liczbę wszystkich uczniów rozwiązujących dany zestaw zadań.
Mediana (Me)	—	wynik środkowy wybrany z wyników uporządkowanych rosnąco, dzieli zdających na dwie równe grupy.
Modalna (Mo)	—	najczęściej powtarzająca się wartość.
Odchylenie standardowe	—	miara rozrzutu wyniku w stosunku do średniej – mierzona w punktach. Wysoka wartość informuje o bardzo zróżnicowanym poziomie zdających.
Rozkład zbiorowości ze względu na zmienną	—	przyporządkowanie wartościom zmiennej liczebności bądź częstości ich występowania w badanej zbiorowości. Rozkład wyników egzaminu to przedstawienie surowych wyników danej populacji zdających na wykresie kolumnowym, gdzie na osi poziomej umieszcza się wynik (w punktach lub procentach), a na osi pionowej – procent (lub liczbę) osób, które uzyskały dany wynik.

Rozkład normalny

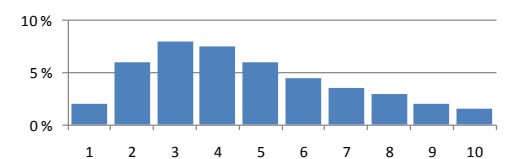
To wykres symetryczny – wartości średniej, mediany i dominanty pokrywają się. Rozkład normalny lub zbliżony do normalnego może oznaczać, że w zestawie znalazły się zadania rozwiązywane przez zdających o zróżnicowanym stopniu wiedzy i umiejętności.

Rozkład lewoskośny

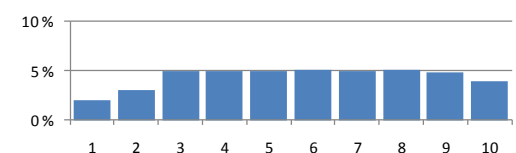
Wykres jest przesunięty w prawo, w kierunku wyników wysokich. Rozkład ujemnie skośny może oznaczać, że zestaw zadań był łatwy, zdający osiągnęli wyniki wysokie. Wartość dominanty jest większa od średniej.

Rozkład prawoskośny

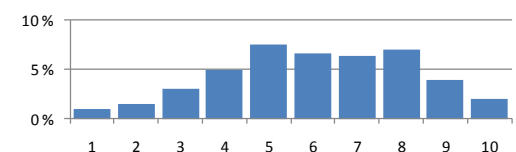
Wykres jest przesunięty w lewo, w kierunku wyników niskich. Rozkład dodatnio skośny może oznaczać, że zestaw zadań był trudny, zdający osiągnęli częściej wyniki niskie. Wartość dominanty jest mniejsza od średniej.

Rozkład spłaszczony

Może oznaczać, że zestaw zadań był umiarkowanie trudny i dobrze różnicujący (duże odchylenie standardowe).

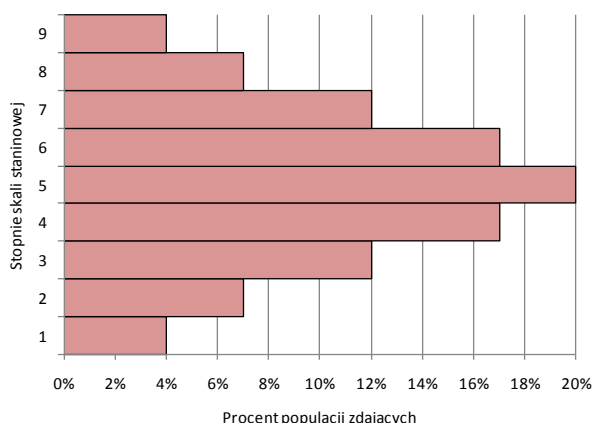
Rozkład dwumodalny

Wykres ma dwie wartości modalne (istnieją dwie tak samo liczne grupy uczniów o różnych poziomach osiągnięć), co może wynikać z obecności w zestawie zadania (zadań) silnie różnicujących grupę zdających.

Skala staninowa —

otrzymuje się ją poprzez dokonanie podziału uporządkowanych rosnąco surowych wyników na dziewięć ponumerowanych przedziałów. Pierwszy przedział to 4% populacji zdających z wynikiem **najniższym**, drugi – 7% zdających z wynikiem **bardzo niskim**, trzeci – 12% z wynikiem **niskim**, czwarty – 17% z wynikiem **niżej średnim**, piąty – 20% zdających z wynikiem **średnim**, szósty – 17% z wynikiem **wyżej średnim**, siódmy – 12% z wynikiem **wysokim**, ósmy – 7% z wynikiem **bardzo wysokim**, dziewiąty – 4% z wynikiem **najwyższym**. W tak skonstruowanej skali wynik średni dla populacji piszących znajduje się w 5. staninie. Pozycja wyniku na skali staninowej zależy od tego, jak napisali dany egzamin wszyscy przystępujący do niego absolwenci. Zastosowanie powyższej skali pozwala w dłuższym przedziale czasowym (np. kilku lat) porównywać wyniki maturzystów i szkół, niezależnie od trudności zestawu egzaminacyjnego.

Stopień skali staninowej	Nazwa stanina
9	najwyższy
8	bardzo wysoki
7	wysoki
6	wyżej średniego
5	średni
4	niżej średniego
3	niski
2	bardzo niski
1	najniższy

Średnia arytmetyczna (M) —

suma wszystkich uzyskanych wyników podzielona przez ich liczbę.

Wskaźnik łatwości zestawu zadań —

stosunek liczby punktów uzyskanych za rozwiązanie zadań przez wszystkich piszących dany egzamin do maksymalnej liczby punktów możliwych do uzyskania za zadania. To liczba z przedziału 0–1. Przedstawiana jest także w postaci procentowej, np. wskaźnik łatwości 0,75 można interpretować: „zdający uzyskali 75% punktów możliwych do zdobycia”.

Wskaźnik łatwości zadania (p) —

stosunek liczby punktów uzyskanych za rozwiązanie danego zadania przez wszystkich piszących dany egzamin do maksymalnej liczby punktów możliwych do uzyskania za to zadanie.

Wartość wskaźnika	0–0,19	0,20–0,49	0,50–0,69	0,70–0,89	0,90–1
Interpretacja	<i>bardzo trudne</i>	<i>trudne</i>	<i>umiarkowanie trudne</i>	<i>łatwe</i>	<i>bardzo łatwe</i>

Zdawalność egzaminu —

procent maturzystów, którzy zdobyli co najmniej 30% punktów możliwych do uzyskania z egzaminu z przedmiotu obowiązkowego w części ustnej lub pisemnej.

Zdawalność egzaminu maturalnego —

procent maturzystów, którzy otrzymali świadectwo dojrzałości, czyli spełnili warunek: w części ustnej i części pisemnej z każdego przedmiotu obowiązkowego otrzymali co najmniej 30% punktów możliwych do uzyskania z egzaminu z danego przedmiotu.